

Interview

Suhail Tafur jongerenpastor Marta & Maria

'Het gevoel dat de Kerk je tweede woonkamer is'

Suhail Tafur is jongerenpastor bij de Marta & Mariaparochie en de parochie van OLV Amersfoort. Ik ontmoet haar in haar thuisbasis bij de H. Martinuskerk in Hoogland en we spreken over haar visie en drijfveren met betrekking tot het jongerenwerk. Suhail (dat betekent stralend, schitterend) komt uit een internationale familie en is van Curaçaose en Colombiaanse afkomst. Ze is meertalig opgevoed. Vanaf haar vierde woont ze in Nederland en ze begint op 17-jarige leeftijd als deelnemer aan jongerenactiviteiten. Na haar studie psychologie in Leiden, met als afstudeerrichting ontwikkelings- en onderwijspsychologie richt zij zich op jongerenwerk binnen de kerk en doet haar bachelor katholieke theologie in Utrecht. Al met al is zij nu 22 jaar actief, inclusief de vrijwilligersjaren. Suhail is vrolijk, enthousiast, vol ideeën en het jongerenwerk gaat haar duidelijk aan het hart.

Heb je veel veranderingen meegemaakt?

Fuseren. Zolang als ik mij kan herinneren, ben ik bezig met fuseren, zegt zij lachend. Inmiddels heb je dus een pastoraal team voor twee parochies en dat proces duurt al zo lang.

Wat voor effect heeft dat op je werk nu?

Ik heb veel kerken onder mij, dat houdt veel reizen in en nadenken hoe je de mensen weer bij elkaar brengt enerzijds en dat het voor jongeren belangrijk is dat zij gekend worden. Een kleine groep vinden zij minder erg, dan wij vroeger. Omdat ze toch te maken hebben met een massale samenleving om hen heen. Scholen waar klassen heel groot zijn. Internet waar je natuurlijk snel in verdwijnt. Dus het hebben van een kleinere groep, waarin je gekend bent heeft een andere waarde dan het vroeger had. Tegelijkertijd is er nog wel de behoefte om met een grotere groep bij elkaar te komen. En leeftijdsgenoten te treffen. Het is zoeken naar de goede verhouding tussen zorgen dat er voor elke jongere in de buurt op bereisbare afstand een eigen groepje is en tegelijkertijd de gelegenheid is om elkaar te ontmoeten in een groter verband.

Een hele uitdaging. Over hoeveel jongeren heb je het dan?

Ik heb ze in de M&M parochie nog niet geteld. Maar de jongeren, die ik in De Bilt heb, dat zijn er 30 a 40.

Maar daar zijn niet genoeg vrijwilligers om de groep te begeleiden.

Dat is altijd een groter zorgpunt. Hoe vind je vrijwilligers, die de groepen willen en kunnen begeleiden. Jongeren zijn heel drukbezet tegenwoordig, werken naast studie, andere verplichtingen. Er wordt veel van hen gevraagd en dan merk je dat het soms lastig is om ze erbij te betrekken. Ze vinden het leuk om gevraagd te worden en als ze het kunnen doen,

doen ze het graag. Maar voor de stabiliteit en continuïteit heb je altijd wel een volwassene nodig voor het groepje. Die er vaker bij kan zijn en geen last heeft van tentamenweken, wisselende levensomstandigheden.

De combinatie van ontwikkelingspsychologie en theologie is wel bijzonder. Wat merk je nu in je werk, zie je het meer als werk of als roeping? Wat drijft je eigenlijk precies? Ik wil dit voor elkaar krijgen en waar werk je naartoe. Dit zou ik fantastisch vinden als dit lukt?

Voor mij is het een simpel gegeven; **ik vind belangrijk, dat jongeren zich thuis voelen in de kerk**. Dat heeft te maken, dat ik als kind ook zo ben opgegroeid. Ik was lid van een kinderkoortje en dan had je de gezinsmis en daarna spelen in de kerkbanken, terwijl de ouders achterin koffie zaten te drinken. Totdat het luidruchtig werd en dan werd je tot de orde geroepen.

Het gevoel dat de kerk je tweede woonkamer is. Dat het normaal is dat je daar kunt komen en dat ze je daar kennen en dat je daar met je vragen terecht kan, met je ideeën voor de groep of een activiteit.

Ik vind dat heel belangrijk dat jongeren dat ervaren. Dat is de reden dat je je betrokken voelt, maar ook de plek, waarin je ook ervaart, wat het betekent om Christen te zijn en lid van de gemeenschap.

Het zijn allemaal mooie woorden, kind van God, familie, maar je moet het ook ervaren in de parochie waar je komt. En als je die ervaring daar niet hebt, waarvoor zou je dan teruggaan.

Merk je dat er geloofsgemeenschappen van al onze kerken daarin uitspringen? Dat vind ik zo fantastisch hoe ze het daar aanpakken, zoals je zegt, die tweede woonkamer.

Ik denk dat er plekken zijn, het ligt heel erg aan welke vrijwilligers je waar hebt. Ik heb wel het idee, dat waar het goed lukt, daar zitten toch een of meer vrijwilligers achter, die met mensen gesprekken hebben gevoerd. Dat activiteiten die jongeren willen, dat die doorgang kunnen vinden. Vaak gaat het niet vanzelf. Je meldt een idee, dan moet het wel zo zijn dat diegene er voor open staat. **Het is niet vanzelfsprekend om jongeren als volwaardige parochianen te behandelen**. Evenveel gewicht te geven, als ze misschien bij andere vrijwilligers zouden doen. Er is vaak toch nog een soort van ambassadeur nodig, die spreekt voor zo'n jongere in zijn gemeenschap en die zorgt dat het daadwerkelijk van de grond komt.

Hoe denk je dat dat komt?

Het heeft denk ik te maken met hoe we gewend zijn naar jonge mensen te kijken en omdat we in de kerk nog niet zo vaak jongeren aanspreken op hun talenten en vermogens, zoals wel op school en in de samenleving gedaan wordt.

Als je ziet hoe jongeren zich inzetten in de samenleving voor grote maatschappelijke problemen, wat voor projecten ze soms op school moeten doen. Het is best wel raar, dat we ze in de kerk niet eenzelfde soort verantwoordelijkheid durven te geven. Je moet er natuurlijke wel een soort achtervang en begeleiding bij hebben. En iemand met wie ze kunnen sparren als ze vragen hebben. Maar ze kunnen vaak veel meer aan en ze snappen veel meer dan wat voor ruimte ze krijgen in de geloofsgemeenschap.

Hoe zou je dat aanpakken? Is dit iets waar je naartoe werkt, een platform geeft, zeg maar?

Niet een platform, dat is weer iets apart. **Het zou gewoon normaal moeten zijn om jongeren als parochianen te zien.** En dus ook de ruimte te geven om hun talenten in te zetten en hun ideeën te ontplooien en niet om wat je nu heel vaak ziet gebeuren in gemeenschappen; we hebben een klusje en daar willen we jongeren bij betrekken. Dat is eigenlijk nog steeds de verkeerde kant op gedacht. Je zou veel meer moeten vertrekken vanuit; hebben jongeren ideeën en wat willen ze bijdragen en daarbij aansluiten. En dan kan het zijn dat ze iets willen opzetten of aan willen meewerken, waar je zelf niet aan zou hebben gedacht. Ik plaats van dat je een los stukje project of activiteit vindt en daarbij jongeren probeert te slepen. Het zou veel meer gewoon moeten zijn, dat ze in alle lagen van de gemeenschap een steentje kunnen bijdragen. Als dat is waar hun interesse en talent ligt.

Heb je dan een idee voor bepaalde onderwerpen?

Het ligt heel erg aan de jongeren zelf.

Een van de grote uitdagingen van deze tijd is hoe individualistisch de samenleving ook is geworden, alles is op maat gemaakt. Jongeren kijken nauwelijks meer televisie, want je kunt streamen op een tijdstip, dat jij wilt en dan kun je ook kijken wat je wilt zonder dat je iets hoeft aan te trekken van zenderprogrammering. Je kan je bakpasje op maat bestellen, je schoenen kan je een andere print geven, als je dat wilt.

Alles kan op je eigen maat toegesneden worden! Zelfs middelbare scholen hebben verschillende stromingsprofielen voor verschillende leerlingen. Dus je moet echt terug naar; wie zijn die jongeren? **Dé jongere bestaat niet. Het zijn allemaal individuen met andere behoeften en vragen en andere soort spiritualiteit.** Er zijn een aantal overeenkomsten vanwege de leeftijd, maar dat is niet de overwegende factor. Dus wat je echt nodig hebt in elke gemeenschap, is dat je weet, wie die jongeren zijn, die bij je komen. Hoe heten ze, wat kunnen ze en wat willen ze. En daar moet je een weg in zoeken, hoe geven we dat ruimte in deze gemeenschap.

Dus als je een jongere hebt, die een financiële studie doet, dan moet je daar iets op aansluiten, door te kijken. Goh, kunnen we die, die dat leuk vindt voor de parochie iets laten doen, kunnen we daar een plek voor maken. Heb je daarentegen een jongere, die heel graag wat met kinderen doet, kan die en plek krijgen in de groep voor de kinderwoorddienst. Het is maar net wat ze zoeken en wat ze zelf aangeven, wat ze willen doen. **En je weet wel in zijn algemeenheid zijn jongeren heel idealistisch.** Ze willen graag helpen, ze willen graag de wereld verbeteren, dus diaconale projecten zijn een goeie om ze voor te vragen. Belangrijker nog dan van tevoren voor te gaan zitten koken, wat het moet zijn, is dat je ze leert kennen en aansluit bij wat ze aangeven.

En hoe zie je zelf jouw rol daarin?

Ik probeer zelf ook de jongere te leren kennen en ook te zien wat voor vragen ze hebben en hoe ik hen daarin kan ondersteunen. Daarnaast ondersteun ik zoveel mogelijk de vrijwilligers, die de groepen begeleiden. Ik probeer 1 a 2 keer per jaar met de begeleiders bij elkaar te komen. Zodat ze ook van mij wat horen, maar ook om met elkaar ervaringen uit te wisselen. Vragen stellen, die er leven en ik heb begin dit jaar pastoraatsgroepen bijeenkomsten gehouden voor zowel de Martha & Mariaparochie als ook de Olv van Amersfoortparochie. Ik merk dat het teveel bij de begeleiders ligt. Zij organiseren eens in de zoveel tijd een leuke jongerenactiviteit. Maar goed, als die begeleider er niet is of die activiteit niet, komen jongeren een kerk binnen. En hoe worden ze dan opgevangen? Is er iemand, die ok gedag zegt of die hen vraagt, hoe het met ze gaat. Voelen ze zich betrokken

bij een zondag of andere activiteit of worden ze erbij betrokken als hun begeleider er is. Of als er iets speciaal voor jongeren is georganiseerd.

Merk je bij bepaalde geloofsgemeenschappen dat er al zo gedacht wordt en heb je voorbeelden, dat het gelukt is?

Ik zie wel, er zijn wel lichtpuntjes. Overall vergt het nog een beetje werk. (M&M parochie) In het voorjaar in de Bilt wilden ze nadenken over de toekomst van de parochie en hebben ook de jongeren daarbij betrokken door ze een enquête in te laten vullen en met de tiengroep te kijken naar de resultaten van de enquête. En mee te praten in hun eigen groep, eigenlijk over dezelfde vragen, waar de volwassenen die dag over praatten. En alle groepen gaven een terugkoppeling van de dingen die ze zagen en willen zien in de gemeenschap en de tieners dus ook. Dat was een goeie stap, denk ik. Maar voor de andere locaties, nou ja, vanuit de Nicolaasgemeenschap in Baarn hadden de tieners een wens om een eigen mis te doen. Daar zijn hun begeleiders bij Mauricio Meneses en mij terecht gekomen. Vandaaruit zijn we 'de Giro' gestart. Dus dat we eens in de paar maanden een viering hebben voor tieners en jongeren in verschillende geloofsgemeenschappen. Niet om daarmee een nieuwe groep te beginnen, maar juist om de verschillende groepen met elkaar in contact te brengen. Een beetje spanning tussen je eigen groep en daarbuiten met de anderen. Dat is wat je nodig hebt, dat er in geloofsgemeenschappen mensen zijn, die zo'n vraag van jongeren zien en daarmee aan de slag gaan. Dat zijn dingen, waarvan ik denk, dat gaat goed. En op andere plekken heb ik nog niet gehoord, dat er echt iets nieuws vanuit de jongeren zelf geïnitieerd is.

En denk je, we hebben natuurlijk te maken met een enorme vergrijzing, binnen `Nederland, Europa en dus in de kerken, dat dat op dat punt een belemmering is? Dat men op te veel plekken vastzit, dat er eilandjes zijn. Dat dat de reden is dat de beweging die je opzet nog niet zo snel gaat?

Voor een deel, natuurlijk, wat lastiger kan zijn, naarmate je ouder wordt, om flexibeler te zijn. Maar het is denk ik ook die interesse en misschien een stuk zelfreflectie. Want veel mensen zijn begaan met het thema jongeren. Mensen vinden wel dat er iets moet gebeuren. Alleen kijken ze daarvoor naar anderen, terwijl ik denk; als jij jongeren belangrijk vindt. Bij een viering, zie je jongeren binnenkomen en spreek die aan, vraagt hoe het met ze gaat en geef ze het gevoel dat ze erbij horen, dat maakt al een groot verschil. Voor de sfeer in je gemeenschap. En dat zit er nog niet zo in bij iedereen. Hoor je mensen zeggen, dat is niets voor jongeren, dan denk ik. Nou er zijn toch 4 a 5 groepen. Als je die niet in beeld hebt, dat zegt iets over de communicatie tussen die groepen en de vrijwilligers, die die groepen leiden. En de tieners en de jongeren en de rest van de gemeenschap. Er is kennelijk niet echt aansluiting. Dus dat soort dingen. **Het is vooral een kwestie van beseffen hoe je jezelf naar jongeren gedraagt, dat dat nog een groter verschil uitmaakt uiteindelijk, dan de activiteiten die je organiseert.**

De activiteiten, je hebt maar zoveel organisatiekracht. Heb je genoeg vrijwilligers en een goed systeem, dan lukt het eens in de twee weken. Voor de meeste groepen is een keer per maand wat ze aan kunnen. Daarmee heb je nog niet je hele parochie ingericht op een welkom voor jongeren. Dat hangt echt af hoe ze behandeld worden op de andere momenten.

Je werkt nu 19 uur in de week, verdeeld over twee parochies. Is dat werkbaar?

Ik moet keuzes maken en ik maak hier en daar wat overuren en die probeer ik te compenseren waar mogelijk. Je moet goed bedenken waar je nee tegen zegt.

Twee parochies, dat is nogal wat, dan zou een fulltime functie toch beter zijn?

Dat is een van de dingen waar ik over nadenk. Ik probeer via social media en via de app het een en ander te betekenen. Ik kijk ook of ik vrijwilligers kan vinden, die mij ondersteunen. Het is lastig.

Sluit de katholieke liturgie nog wel aan op de belevingswereld van de jongeren?

Ik kijk naar mijn eigen kinderen van 16 en 19 jaar, gericht op beeld en belevenis.

Ik denk dat je heel wat zou kunnen winnen als je de liturgie opnieuw inzichtelijk maakt. De liturgie is een rijke taal en we hebben ontzettend veel symbolen. En van de meeste daarvan, besef je niet dat daar een betekenis achter zit.

Het is een soort taal geworden, die je wel hoort, maar niet meer verstaat. Ik denk dat dat voor veel mensen geldt, niet alleen jongeren. Iets kleins als de drie kruisjes, die we slaan, wanneer de aankondiging wordt gedaan van de lezing van het evangelie. Waarom doen we die? Als je weet wat daar achter zit, dan is het anders. Anders is het de zoveelste handeling, die je doet in de liturgie. Terwijl dat ook een betekenis heeft. Dus als je die beeldspraak, die taal, die rituelentaal opnieuw bekend kunt maken bij niet alleen de jongeren, maar ook bij andere parochianen, dan gaat het voor de mensen misschien meer leven wat daar gebeurt in de liturgie.

En daarnaast is de muziek heel belangrijk. Ik denk dat dat een van de eerste dingen is, die je hoort van jongeren, als het om een mis gaat; dan kiezen ze vaak andere liedjes, die meer aansluiten bij hun spiritualiteit en beleving.

En daarnaast hoor ik ook wel, dat de preek volledig aan ze voorbijgaat. Dat het niet aansluit bij hun belevingswereld. En dat het te lang doorgaat.

Even wat over je persoonlijke leven. Je hebt een prachtige naam, waar komt die vandaan?

Mijn voornaam Suhail betekent stralend en schitterend en komt uit het Perzisch.

Mijn naam had mijn moeder in een tijdschrift gelezen. Die naam heeft een hele reis gemaakt. Mijn moeder woonde in Colombia en mijn tante uit Curaçao stuurde haar een tijdschrift op over Venezolaanse soapsterren en een van die sterren kreeg een dochter, die ze Suhail noemde. En zo kom ik aan die naam.

Mijn familie is heel internationaal in die zin dat ik zelf ben geboren op Curaçao uit een half Curaçaose half Colombiaanse moeder. Mijn vader was Colombiaan en toen ik vrij klein was zijn we naar Nederland verhuisd. De familie is verspreid over Colombia, Curaçao en Nederland. We zijn erg gemixt.

Merk je dat je vanuit die cultuur tradities hebt meegenomen in je leven?

Sowieso heb je natuurlijk een ander soort opvoeding gehad dan andere kinderen. De Antilliaanse cultuur, waarbinnen ik ben opgegroeid, was erg gericht op leeftijdshiërarchie. Daar maakt het uit hoe oud je bent in volgorde van de familie. Toen ik klein was gingen we heel vaak naar ooms, tantes, neven en nichten. Hoe langer men in Nederland woont, hoe

meer men zich aanpast naar wat hier de gewoonte is. Dan groeit men uit elkaar. Ik ben meertalig opgevoed. Dat geeft een andersoortige beleving van de wereld. Ik ben een paar keer op Curaçao geweest en dan merk je hoe de kerk daar is. En dan merk je ineens, dat voornamelijk in de Nederlandse kerk de generaties van mijn moeder ontbreekt. En omdat die generatie ontbreekt, is mijn generaties ook minder aanwezig en de generatie daarna. Je ziet wat de jaren zestig teweeg hebben gebracht in Nederland.

Merk je dat je in je beleving van katholieke rituelen, dat dat ook anders is? Ik kan mij voorstellen uitbundiger?

Vooraf de verschillende onderdelen worden scherper gemarkeerd. Dus niet perse alleen uitbundiger. Het Kyrie wordt daar veel ingetogener gezongen, omdat je berouw moet voelen. En het Gloria, wat er op volgt, wordt veel uitbundiger gezongen, want hoera het heeft ons gered!

Het markeren van het verschil vind ik wel echt typisch iets van de Curaçaose cultuur. Hier in Nederland gaat het allemaal in dezelfde toon door. Soms ook met dezelfde gezichtsuitdrukking. Ja, als het allemaal hetzelfde is, dat is een stukje liturgie beleving, daar zouden we wat bewuster mee om moeten gaan. Dat om vergeving vragen, dat betekent iets. Dat vergt ook berouw. En anderzijds het bezingen, wat God allemaal voor ons gedaan heeft. Hoe Hij ons gered heeft, daar mag je blij mee zijn!

In een eerder interview zeg je "Geloof is voor mij de belangrijkste bron van inspiratie? Denk je dan ook aan een bepaalde Bijbeltekst?"

Ik denk dat in elke levensfase een andere Bijbeltekst je aanspreekt en je bent nooit uitgelezen met de bijbel.

Het citaat dat mij nu raakt is uit Jeremia, waar God zegt; **Ik heb je vanaf de moederschoot al voor Mij bestemd, voordat je geboren was, heb ik je gezien.** Dat vind ik een hele mooie op dit moment.

Wat is je achterliggende gedachte hierbij, het is een aansprekende tekst.

Een hele persoonlijke, omdat het een stukje geruststelling geeft, dat je er mag zijn.

En aan de andere kant is het ook iets dat je in onze samenleving veel ziet.

Jongeren zijn heel erg bezig met zichzelf te bewijzen. Je moet produceren, nuttig zijn, medailles winnen en de sport. Constant maar laten zien, dat je een goede bijdrage levert.

Ook de manier waarop in de politiek gesproken wordt over de ouderenzorg. Ik heb het gevoel dat we heel erg in een samenleving zitten, waarin je vooral heel veel moet bewijzen, dat je er mag zijn. En deze tekst (Red. Van Jeremia 1:5) is echt daarin een soort tegengif.

Voordat je geboren was, heb ik je al voor Mij bestemd. Je had nog niets kunnen doen of bewijzen of God had al een plan voor jou en wou jou hebben.

De Kerk groeit mondiaal, maar naar de Nederlandse situatie zijn wij een missieland met buitenlandse priesters. Je ziet dat steeds minder jongeren zich aan de Katholieke Kerk binden, de redenen zijn breed uitgemeten. Wat is er volgens jou nodig om dat te veranderen?

Het heeft die hele mentaliteitsverandering nodig, waar ik al eerder op doelde. Het kan niet zo zijn dat de begeleiders, die de activiteiten organiseren, dat dat de enige mensen zijn die zich met jongeren bezighouden. Je zult vanuit je parochie opnieuw moeten bedenken; hoe zijn wij relevant voor jongeren?

Wat heeft een jongere eraan om naar de kerk te komen? Wat vinden ze bij ons, wat kunnen we voor hen betekenen? Waarom zou je vanuit het perspectief van de jongere je nog aan de Katholieke Kerk binden. Wat heb je daaraan voor het leven? Dat vraagt een enorme kritische zelfreflectie, waar we mee bezig zijn en waar we prioriteit aan geven.

Het is nogal wat om in een vergrijzende kerk te zeggen we gaan de prioriteit leggen bij de jongere. Want dat betekent namelijk dat je bepaalde dingen, die voor ouderen belangrijk zijn niet meer of minder gaat doen. En daar moet je hele gemeenschap achter staan.

Ja dat lijkt mij het grootste probleem, inderdaad mensen zoeken houvast in de liturgie

Het zit m niet eens in de liturgie.

Jongeren komen niet naar de kerk voor de show, dat kunnen ze ergens anders krijgen en veel beter dan wij doen. **Jongeren zoeken authenticiteit en relaties en betrouwbare vriendschappen en betrouwbare volwassenen.**

Als je dat kan bieden, een authentieke manier van leven als gemeenschap. Als je niet alleen zegt dat je een kind van God bent, maar mensen ook het gevoel kunt geven, dat jongeren ervaren dat ze in een gemeenschap binnen komen en daarbij horen. Dat is wat aanspreekt, wat hen kan raken, als je niet met je eigen groepje bezig bent, ook dat je laat zien dat je er bent voor je omgeving.

Het is denk ik heel sterk, dat we als kerk naar ons zelf moeten kijken en ons afvragen voor wie zijn we er, willen we er zijn en doen we ook echt wat we beweren.

Als je een oproep zou willen doen aan jongeren in een zin, wat zou je dan zeggen?

Maak van je harte geen moordkuil. Laat maar horen, wat je ervan vindt. Laat maar weten wat voor vragen je hebt en waar je tegenaan loopt. Het is veel makkelijker om je te helpen, als ik weet wat je nodig hebt.

Ik heb het idee dat jongeren zich niet uitspreken, omdat ze het idee hebben, dat er niemand is die luistert. Maar ik wil luisteren, ook al is er niemand in de parochie, ik hoor het graag!

Interview: Wilma Lansdorp